

ПОРАДИ БАТЬКАМ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

В інклюзивному освітньому середовищі батьки дітей з особливими освітніми потребами відіграють важливу роль в процесі створення індивідуальної програми розвитку (ІПР), яка проявляється, головним чином, в наданні інформації про дитину, її родину, наданні необхідної допомоги для забезпечення прогресивного розвитку дитини.

Співпраця з батьками являється ключовим елементом у створенні середовища, де діти почуватимуться щасливими та захищеними, відчуватимуть підтримку родини та зможуть максимально розвивати свій потенціал. В цьому середовищі фахівці та батьки мають співпрацювати задля надання найкращої допомоги дитині в навчанні.

ПОРАДИ БАТЬКАМ :

1. Ніколи не жалійте дитину через те, що вона не така, як усі.
2. Даруйте дитині свою любов та увагу, однак не забувайте про інших членів родини, котрі її теж потребують.
3. Не дивлячись ні на що, зберігайте позитивне ставлення та уявлення про свою дитину.
4. Організуйте свій побут так, щоб ніхто в сім'ї не відчував себе «жертвою», відмовляючись від свого особистого життя.
5. Не відгороджуйте дитину від обов'язків і проблем. Вирішуйте всі справи разом з нею.
6. Слідкуйте за своєю зовнішністю. Дитина повинна пишатися вами.
7. Не бійтеся в чомусь відмовити дитині, якщо вважаєте її вимоги надмірними.
8. Частіше розмовляйте з дитиною. Пам'ятайте, що ні телевізор, ні радіо не замінять їй вас.
9. Не обмежуйте дитину в спілкуванні з ровесниками.
10. Частіше звертайтеся за порадами до педагогів та психологів.
11. Спілкуйтеся з родинами, у яких є діти з особливими освітніми потребами. Передавайте свій досвід і переймайте чужий.
12. Пам'ятайте, що дитина коли-небудь подорослішає і їй доведеться жити самотійно. Готуйте її до самотійного життя. Говоріть з нею про майбутнє [2; 3; 4; 5; 7].

Підтримка батьками дитини з особливими освітніми потребами є найважливішою в житті дитини. Батьки зможуть допомогти дитині, коли розуміють та цінують її сильні сторони та особливі потреби. Дитина стає більш впевненою і спокійною, коли розуміє свою особливість та значимість. Залежно від міри розуміння вашої дитини потрібно шукати способи, як допомогти їй усвідомити та працювати з її унікальними сильними сторонами й освітніми потребами. Після того, як сім'я вперше дізналася, що у дитини є особливі потреби, їй знадобиться час для адаптації. Дитині також може бути нелегко в цей період.

Підбадьорення, більше звертання увагу на її сильні сторони - це допоможе сформувати рівновагу зі щойно виявленими проблемами. Здібності є

в усіх дітей, їх потрібно лише виявити і розвивати. Треба бути готовими допомагати дитині, однак, за найменшої можливості, посилювати її незалежність. Підбадьорюйте та заохочуйте дитину, щоб виховати у неї самовпевненість. Хваліть завжди за конкретну дію, будьте красномовними, заохочуйте дитину до впевненості та самостійності, навчайте дитину навичок прийняття рішень. Впевненість приходить тоді, коли дитина має навички вирішення проблем для прийняття правильних життєвих рішень. Дітям потрібен набір навичок, які б допомагали приймати рішення у мінливих умовах. Щоб допомогти своїй дитині вирішувати проблеми, науковці радять застосовувати просту модель їх вирішення. Надані моделі комунікативного спілкування допоможуть дитині стати впевненою, успішною дорослою людиною.

У процесі організації партнерської взаємодії та спілкування в своїх роботах науковці рекомендують передбачити усі можливі ризики та **уникати наступних помилок у вихованні дитини**. До них вони відносять такі помилки:

1. Не перевищуйте владу у стосунках з дитиною. Батьки, які виступають у ролі головної дійової особи, мають похмурий незадоволений вираз обличчя, втручаються в дитячі ігри, карають і вказують, що, як і коли робити.

2. Не будьте егоїстом, не покрикуйте на дитину при найменших відхиленнях від встановлених вами еталонів її поведінки (дитина заважає вам відпочивати).

3. Не будьте ледачими у відносинах з дитиною, що виявляється в непослідовності у вимогах, у стилі виховання, в небажанні відмовитися від своїх справ та захоплень.

4. Не будьте хвальковитими, не хизуйтеся будь-якими успіхами своєї дитини. Не реагуйте гостро на успіхи інших дітей. Будьте скромними, вчіть скромності свою дитину. Завжди враховуйте здібності і інтереси дитини.

5. Не будьте надмірно принциповими. Принциповість не завжди виправдана, але батьки мають упередження, що коли вони так сказали, то так і має бути, навіть якщо їх вимоги не завжди виправдані. У результаті такої принциповості батьки нерідко вдаються до фізичних покарань, позбавляють дитину прогулянки, забороняють улюблені ігри тощо [5].

Для дітей з особливими освітніми потребами принцип інклюзивної освіти означає, що вони будуть перебувати в такому освітньому середовищі, в якому їм буде комфортно, де з'явиться можливість домогтися успіху, де вони будуть потрібні.

У свою чергу, як зазначає практичний психолог О.С. Сенег, дитина із особливими освітніми потребами потребує постійної батьківської підтримки. Вимагати від дитини загальноприйняті правила поведінки в суспільстві неможливо, тому треба навчитися діяти і спілкуватися з нею іншими способами. До них психолог відносить [3].

1. Виховання та навчання дитини з особливими потребами – це довготривалий, складний процес, що потребує Вашого терпіння та знання.

2. Давайте чіткі інструкції: вони повинні бути короткими, не більше 3-4 слів. В іншому разі дитина просто «виключиться» і не почує Вас.

3. Разом з дитиною визначайте систему заохочень і покарань за хорошу і погану поведінку.
4. Не вимагайте більше, ніж дитина може виконати.
5. Закріпіть щоденні завдання, по можливості, в ігровій формі. Допмагайте дитині, але не виконуйте за неї.
6. Якщо дитина втомилася - дайте їй невеликий відпочинок, або займіть її іншою діяльністю .

Виходячи зі специфіки сімей, де є діти з ООП, слід зазначити, чим більш залученні батьки в інклюзію, тим більша ймовірність досягнення бажаних результатів у дітей [6].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про освіту». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
- 2 Романюк Н. Особливі діти- особлива турбота. Методичний посібник. URL : <https://vseosvita.ua/library/osoblivim-ditam-osobliva-turbota-metodicni-rekomendacii-407277.html>
3. Сенега С. Поради батькам дітей з особливими потребами. URL : <https://busk.irc.org.ua/>
4. Колупаєва А. Інклюзивне навчання: вибір батьків. URL : <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/711313/1/%D0%86%D0%BD%D0%BA%D0%BB%D1%8E%D0%B7%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B5%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%20%D0%B2%D0%B8%D0%B1%D1%96%D1%80%20%D0%B1%D0%B0%D1%82%D1%8C%D0%BA%D1%96%D0%B2.pdf>
5. Романюк Н. Методичний посібник "Робота та співпраця із батьками дітей з ООП. URL : <https://vseosvita.ua/library/metodicnij-posibnik-robota-ta-spivpraca-iz-batkami-ditej-z-ooop-406357.html>
6. Гуменюк А. Взаємодія батьків та вчителів на шляху формування в дітей з особливими освітніми потребами готовності до життя в соціумі. URL : <https://conf.zippo.net.ua/?p=117>
7. Чигрин Л.П. Поради батькам дітей з особливими освітніми потребами URL : <https://naurok.com.ua/poradi-batkam-ditej-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-445925.html>